

Osea - Comentarii W. McDonald

I. RESPINGEREA LUI ISRAEL, ILUSTRATĂ PRIN NUMELE CELOR TREI COPII AI LUI OSEA (1:1-9)

Domnul l-a îndrumat pe profetul Osea, fiul lui Beerî, să se căsătorească cu o femeie infidelă. El s-a căsătorit cu Gomer, fiica lui Diblaim. Primul lor copil a fost numit Iezreel (Dumnezeu va împrăști), un indiciu a ceea ce urma să facă Domnul națiunii Israel. Armata asiriană avea să frângă puterea Israelului în valea Iezreel.

Al doilea copil a fost numit Lo-Ruhama (necompătimit). Asta semnifică faptul că Israel nu va mai fi compătimit, ci trimis în captivitate, pe când Iuda va fi cruțată de atacurile asirienilor.

Al treilea copil a fost numit Lo-Ami (nu poporul Meu). Dumnezeu nu-l mai recunoștea pe Israel ca popor al Său. Unii cred că profetul pune sub semnul întrebării dacă acest copil era al său sau nu.

II. RESTAURAREA ISRAELULUI PROMISĂ (1:10-2:1)

Dar această judecată asupra lui Israel a fost doar temporară. Dumnezeu avea să strângă din nou Israelul și Iuda, recunoscându-i ca fiind ai Săi. Asta va avea loc la A Doua Venire a lui Cristos.

În context, ultima parte a versetului 10 se aplică în mod sigur la Israel. Dar Pavel citează aceste cuvinte la Romani 9:26 și le aplică la chemarea Neamurilor. Asta ilustrează adevărul potrivit căruia când Duhul Sfânt citează versete din VT în NT, El este liber să le folosească cum crede de cuviință.

În capitolul 2 lui Osea i se spune să vorbească rămășiței credincioase a națiunii. Despre acești frați se spune că sunt Ami (poporul Meu) și Ruhama (cea care a căpătat îndurare).

III. AVERTISMENTUL LUI DUMNEZEU LA ADRESA NECREDINCIOȘIEI LUI ISRAEL ȘI AMENINȚAREA JUDECĂȚII (2:2-13)

Rămășița credincioasă trebuie să îndemne grosul populației națiunii Israel să îndeparteze idolatria și curviile sale, deoarece în caz contrar Dumnezeu o va despuia și va aduce secetă peste ea.

Copiii națiunii păcătoase vor rămâne de asemenea necompătimiți pentru că sunt copiii unei prostituate care s-a dus după dumnezei falși și le-a acordat acestor idoli creditul, spunând că ei i-au dat hrana, îmbrăcămintea și obiectele de lux.

Dumnezeu va pune tot felul de obstacole în calea ei, separând-o de idoli ei, până când se va hotărî să se întoarcă la El (primul ei soț).

Ea nu i-a dat lui Dumnezeu creditul pentru tot ce i-a pus El la dispoziție, cele necesare traiului, precum și obiectele de lux, între care și aur și argint pe care le-a folosit însă la confecționarea unui idol al lui Baal.

Prin urmare, Dumnezeu va îndeparta de la ea hrana și îmbrăcămintea, descoperindu-i rușinea înaintea amantilor ei.

Veselia ei și sărbătorile religioase rânduite vor fi anulate iar viile și smochinii ei vor fi distruse (ea crezuse că acestea sunt plata ce i se cuvine din partea amantilor ei) iar ea va fi pedepsită pentru toate zilele cât l-a slujit pe Baal.

IV. PREZICEREA UNUI VIITOR BINECUVÂNTAT PENTRU ISRAEL (2:14-23)

După asta, El va restaura și va mângâia Israelul. Dumnezeu îi va da vii iar ca va cânta ca pe vremea când se suia din țara Egiptului. Atunci ea îl va numi Iși (soțul meu), nu Baali (Stăpânul meu). Oamenii vor fi curățiți de închinarea lor la Baal, chiar până acolo încât vor uita numele baaliilor.

Națiunea va locui în siguranță și pace din pricina legământului pe care-l va face Dumnezeu cu fiarele câmpului și cu alte animale, care nu vor mai vătăma. De asemenea va înceta războiul. Israel se va căsători cu Domnul pe veci, în termenii neprihănirii și dreptății, în dragoste și îndurare, legați de credințioșia lui Dumnezeu.

În ziua aceea, Iezreel (Israel) nu va mai însemna împrăștiat, ci semănat. Oamenii vor fi semănați în propria lor țară. Cerul și pământul se vor uni în a-i binecuvânta și a-i face roditori. Williams explică paragraful cu multă pricepere, după cum urmează:

Iezreel (Israel), ca semănat de Dumnezeu în patrie (v. 23), va striga grâului, vinului și untdelemnului să-i acopere nevoile. Ei vor striga pământului să le dea roadele. Pământul va striga cerurilor să-și dea ploaia necesară, ca să se coacă roadele. Iar cerurile vor striga către Iehova să le umple cu apa necesară și de acolo nu se va mai face nici un apel, căci El este Marea Căuză Primară! Ca răspuns la apel El va umple cerurile cu umezeală, iar acestea o vor vărsa pe pământ. Pământul va produce grâul, vinul și untdelemnul, iar Israel va avea provizii de hrană din belșug, legate printr-o legătură a dragostei. Apoi Dumnezeu va avea milă de Israel, o va recunoaște ca popor al Său iar Israel îl va recunoaște ca Dumnezeu al ei.

V. RĂSCUMPĂRAREA SOȚIEI LUI OSEA - UN TIP AL ÎNTOARCERII ISRAELULUI LA IEHOVA, ÎN ULTIMĂ INSTANȚĂ

Apoi Domnul i-a spus lui Osea să se ducă în piața publică și să o răscumpere pe soția lui infidelă din păcatul ei. Prețul de cumpărare, cincisprezece sicii de argint și un omer și jumătate de orz, era cel pentru o sclavă. Multe zile după aceea, cei doi nu au avut relații conjugale. Mai târziu ea a fost restaurată la statutul deplin de căsnicie. Asta ilustrează trecutul, prezentul și viitorul națiunii Israel. Necredincioasă față

de Iehova ea a alergat după amanți (idolii). Dar Dumnezeu a adus-o înapoi.

Condiția ei actuală este redată în versetul 4 - fără rege, fără prinț (sau familie regală), fără jertfă (adică jertfele levitice au fost suspendate), fără stâlpul sacru (idolul), fără un efod (simbolul preoției levitice) și fără terafimi (dumnezeii casnici). Viitorul Israelului este redat în versetul 5 - ea se va întoarce la Domnul, Îl va iubi și se va teme de El, rămânându-l credincioasă.

A. Păcatele poporului (4:1-6)

Dumnezeu are o dispută cu Israel din pricina infidelității poporului, a lipsei de omenie, a dezinteresului față de religie, a înjurăturilor, minciunilor, uciderilor, furturilor, adulterului și asasinatelor. Cinci dintre Cele Zece Porunci sunt rezumate în versetul 2. Încălările acestor porunci au fost motivele pentru care s-a ajuns la starea ce domnea în țară. Chiar și animalele sălbatice se pierd din pricina judecății care va veni.

Atât preotul, cât și profetul sunt învinuiți din pricina intenționatei lor lipse de cunoștință. Poporul lui Dumnezeu a fost nimicit din pricina lipsei de cunoștință; ei au uitat legea Dumnezeului lor.

B. Păcatele preoților

Cu cât păcătuiau mai mult oamenii, cu atât mai lacomi primeau preoții jertfele pentru păcat. Și astfel s-a ajuns la situația: Cum sunt oamenii, așa este și preotul - corupți și unii, și alții. Pedepsa lor va fi înrobirea lor de către desfrâu, vin și must, desfătându-se în tot felul de plăceri și nesăturându-se niciodată.

C. Idolatria poporului

În continuare este descrisă idolatria poporului. Oamenii căutau să obțină călăuzire de la idolii de lemn. Ei se închinau la locurile de pe înălțimi, la umbra copacilor. Bărbații dădeau tonul, iar femeile le călcau pe urme.

D. Un apel special adresat către Iuda

Iuda este avertizată să nu o ia pe urmele Israelului și să nu urmeze exemplul său rău. Dar Iuda este încăpățânată, refuzând să se despartă de idolii săi, iubind mai mult rușinea, decât slava. În ediția RSV versetul 16 sună astfel: „Ca o junincă încăpățânată, Israel este încăpățânat; poate oare acum Domnul să-i hrănească precum hrănește un miel în pășunea întinsă?”

E. Comportarea rea a preoților, a poporului și a familiei regale

Preoții, oamenii de rând și regele sunt deopotrivă vinovați de idolatrie iar Israel este întinat. Efraim a devenit o prostituată. Atât Israel, cât și Iuda vor fi pedepsite pentru vinovăția lor, pentru că s-au purtat viclean cu Domnul. Ele vor lua turme de oi și de vite ca ofrande pentru Domnul, dar nu vor izbuti să le găsească.

F. Promisiunea judecării lui Israel și Iuda și intenția lui Dumnezeu de a aștepta până când ele se vor pocăi (5:8-15)

Cadrul istoric pentru acest text îl găsim la 2 Regi 16. Israel (Efraim) și Siria invadaseră Iuda. Cu ajutorul Asiriei, Iuda lansase un contra-atac și capturase teritorii. Aceste cetăți ale lui Beniamin sunt avertizate să se pregătească pentru pedeapsa ce va urma, cu cuvintele: „Sunați din cornul de berbec în Ghibea, trâmbița lui Rama! Strigați cu glas tare către Bet Aven (v. 8). Dumnezeu va fi ca o molie pentru Israel și ca o putreziciune a dinților pentru casa lui Iuda.”

Când Efraim a văzut boala sa, a căutat ajutor de la Asiria. Dar el nu a fost vindecat, pentru că Asiria a fost tocmită de Iuda (și utilizată de Dumnezeu) ca să lupte împotriva sa. Dumnezeu S-a hotărât să Se întoarcă în palatul Său și să aștepte ca Israel și Iuda să-și mărturisească păcatele și să caute fața Sa.

G. Apel adresat Israelului să se pocăiască

Versetele 1-3 constituie răspunsul lui Israel la chemarea lui Dumnezeu să se pocăiască (5:15). La început pare o pocăință sinceră și din inimă, dar când este privită mai de aproape, se constată că nici un păcat nu a fost mărturisit pe nume. Pocăința este de suprafață, nesinceră. Lucrul acesta reiese din continuarea muștrărilor adresate de Dumnezeu națiunii în restul capitolului. Adevărata pocăință nu va veni decât în ultimul capitol. Acolo națiunea renunță la idolatria ei și recunoaște că are nevoie de harul lui Dumnezeu.

Versetul 2 ar putea conține o aluzie la învierea lui Cristos, care a avut loc după două zile și a treia zi. Dacă așa stau lucrurile, restaurarea națională a Israelului este întemeiată și prefigurată de învierea lui Cristos. Sau ar putea fi o referire la ultimele trei „zile” ale Perioadei Marii Strămtorări. Pocăința Israelului și jalea sa depășesc cadrul primelor două zile. Apoi națiunea este renăscută a treia zi și Mesia își face apariția.

H. Păcătoșenia ambelor regate: Israel și Iuda (6:4-11)

Din pricina faptului că Israel și Iuda au fost necredincioase, Dumnezeu le-a condamnat prin gura profeților. El a dorit dragostea, mai degrabă decât jertfa, și ca oamenii să-L cunoască pe El, mai mult decât arderile-de-tot.

„Dar ei, ca Adam (RV),? au călcat legământul.” Răutatea lui Israel este înfățișată în versetele 7-10 ca o cetate de răufăcători, bande de tâlhari, și o ceată ucigașă de preoți. Și Iuda este rânduită să culeagă roadele suferinței (v. 11) înainte ca Dumnezeu să-și refacă poporul Său. (Unii cred că secerișul de aici este unul de binecuvântare, nu de judecată.)

I. Răutatea lui Israel dezvăluită

Corupția lui Efraim era mare, inclusiv fraudă, tâlhăriile, minciunile, faptele rele, adulterul și beția. Oamenii și prinții de viță regală s-au aprins de poftă.

Ei s-au amestecat cu străinii, irosindu-și vloga și n-au luat aminte la mustrare. Metafora lui Israel care este o ca o turtă neîntoarsă sugerează absența echilibrului. Pe de o parte turta este arsă, iar pe de alta este numai aluat necopt. Pe scurt, Efraim este complet stricată.

Efraim a zburat ca un porumbel fără minte în Egipt și în Asiria, cerându-le ajutor, dar Dumnezeu va prinde porumbelul în laț și-i va pedepsi pe oameni.

Ei au fugit de Domnul, nedând dovadă de pocăință autentică. Ei s-au văitat înaintea lui Dumnezeu cu glasul lor, dar nu și cu inima. Nu au fost suspinele tandre ale pocăinței, ci urletele de durere ale unui animal rănit.

Domnul i-a învățat să repurteze victorii, fiind disciplinați și întăriți. Dar ei s-au încrezut în idoli și astfel vor avea parte de înfrângere și de dispreț.

J. Avertisment să se pregătească de invazia unor forțe străine ca urmare a idolatriei și alianțelor încheiate cu forțe străine

Invadatorul asirian este asemuit cu un vultur care planează deasupra Israelului. Oamenii au călcat legea și astfel pierzarea lor se apropia. Deși spuneau cu gura că-L cunosc pe Domnul, în realitate l-au întors spatele.

Divizarea împărăției în cele două regate Israel și Iuda s-a făcut fără aprobarea Lui. Idolatria lor a făcut să ardă mânia lui Dumnezeu. Dumnezeu întreabă: „Cât timp va mai trece până vor căpăta nevinovăție?” sau în limbaj contemporan, „Când au să învețe odată?”

Recoltele lor de cereale nu se vor face, iar națiunea va fi împrăștiată printre Neamuri. Pentru că Efraim a solicitat ajutor Asiriei și aliaților săi dintre națiuni, Dumnezeu îl va pedepsi. Acest lucru este exprimat poetic prin sintagma: „se vor întrista puțin”.

Idolatria lui Israel și încrederea lui Iuda în mulțimea de cetăți întărite va aduce doar suferință și nimicire.

K. Prezicerea captivității lui Israel ca urmare a nelegiurii sale (9:1-10:15)

Să nu se bucure Israel. Idolii săi nu le vor da recoltele bogate la care se așteaptă. Idolatria este adulter spiritual. Francis Shaeffer explică:

Observați forma de adresare la care recurge Dumnezeu. O femeie este la câmp, culegând recolta și este în libertate în mijlocul secerișului. Ea primește un dar în bani de la un om ca să se culce cu el pe arie în mijlocul secerișului. Asta au devenit cei ce fuseseră poporul lui Dumnezeu! Asta este soția Dumnezeului celui viu în apostazia ei.

Din pricina adulterului lor, oamenii vor merge în robie - nu în mod literal în Egipt, ci în robie în Asiria, similară robiei din Egipt. Închinarea lor era o amestecătură. Existau și elemente de închinare la Iehova, dar multă idolatrie, astfel că nu-l erau plăcuți nici Lui, nici lor înșiși.

Ei nu se vor mai afla în țară ca să țină sărbătorile rânduite. Mai degrabă, vor fi duși în captivitate. Corturile lui Efraim vor fi locuite de urzici și spini, în loc de oameni. Exilul se apropia, precum și pierzarea profeților falși.

Israel fusese atât de promițător la început, ca roadele dintâi ale smochinului, dar apoi a alunecat într-o groaznică idolatrie și astfel este rânduit acum să aibă parte de nerodnicie și să nu aibă copii. Expresia „până la cel din urmă bărbat” (v. 12) trebuie înțeleasă în sens relativ nu absolut (vezi v. 17c). Populația de parte bărbătească va fi drastic redusă. Pentru că a preschimbat gloria cu urâciunea, Efraim a primit sentința: „Nici o naștere, nici o sarcină, nici o concepere!”

Israel, cândva o viță mănoasă, este acum sterp, deoarece s-a folosit de prosperitatea sa doar în scopul sporirii idolatriei sale. Acum Dumnezeu îi acuză pe israeliți că sunt cu inima împărțită, fapt pentru care sunt găsiți vinovați.

Oamenii se făleau că nu au nevoie de Dumnezeu sau de rege. În asta vedem cât de departe a rătăcit națiunea Israel, de ce mare cădere a avut parte. Inițial pe Muntele Sinai israeliții au făgăduit să se lase conduși de Dumnezeu prin intermediul lui Moise și Aaron. După aceea a urmat o îndelungată, continuă și tot mai adâncă cădere în jos, o apostazie, ce a ajuns în punctul în care ei n-au mai acceptat nici măcar - un rege să domnească peste ei. Această înaintare a declinului lor spiritual se vede prin formele succesive de guvernământ împotriva cărora s-au răsculat:

(1) Împotriva lui Dumnezeu (adică a teocrației);

(2) Împotriva lui Moise (profetul și dăătorul legii);

(3) Împotriva lui Iosua (general militar și spiritual);

(4) Împotriva judecătorilor (guvernul judiciar);

(5) Împotriva regilor (monarhiei);

(6) și în fine nu au mai vrut să aibă nici un rege (anarhie - absența oricărui guvern).

Ei au încheiat legăminte prin jurăminte lipsite de conținut; prin urmare, judecata va acoperi țara ca buruiana otrăvitoare.

Vițelul de aur de la Bet Aven (Betel) va fi capturat și dus cu ei de asirieni. În loc să-L iubească pe Dumnezeul lor, care i-a salvat de atâtea ori, următoarele cuvinte sugerează, cu sarcasm divin, că Israel era îndrăgostit de vițelul de aur: „Din pricina vițelului... oamenii săi îl vor jeli... și preoții săi vor țipa pentru el - pentru că gloria sa s-a depărtat.” Nu e de mirare că Dumnezeu era pe punctul de a-i pedepsi! Regele Samariei

va fi nimicit iar oamenii vor striga munților și dealurilor să cadă peste ei.

La Ghibea triburile s-au unit pentru a pedepsi tribul Beniamin pentru păcatul comis de acesta (Judecători 20). Dar de atunci istoria Israelului a fost un șir neîntrerupt de păcate. Acum Dumnezeu Se va folosi de națiuni pentru a disciplina un popor unit la rău.

Efraim era odinioară o juncă învățată la jug, căreia i se rezervase sarcina ușoară de a treiera grâul. Dar acum va fi pusă în jugul captivității iar Iuda de asemenea va fi pusă la munci grele.

Singura lor speranță de scăpare va fi în pocăință și în căutarea feței Domnului. Dar Israel va trebui să culeagă roadele dependenței sale păcătoase de care și de soldați, bizuirii sale pe acestea. Țara va fi cuprinsă de război, toate fortărețele sale vor fi prădate, Samaria va fi distrusă iar regele ucis. Șalman (v. 14) este Șalmaneser III, deși unii cred că numele s-ar referi la un rege al Moabului numit Salamanu.

Ne este de folos să distingem cine sunt vorbitorii în următoarele patru capitole - Domnul sau Osea.

Domnul: 11:1-12:1

Osea: 12:2-6

Domnul: 12:7-11

Osea: 12:12-13:1

Domnul: 13:2-14

Osea: 13:15-14:3

Domnul: 14:4-8

În dragostea Sa, Dumnezeu a chemat Israelul din Egipt (Ex. 12). (Asta se aplică și la Domnul Isus în Matei 2:15). Cu cât a chemat mai mult, cu atât s-au dus ei mai abtîr după idoli. El S-a purtat cu tandrețe și cu dragoste cu Efraim, dar acesta nu știa că Domnul îl vindecase.

Din pricina îndepărtării lor de Dumnezeu, poporul Său nu va fi trimis în Egipt, ci va fi exilat în Asiria. Inima lui Dumnezeu fierbea, gândindu-se să facă Israelul la fel de pustiu ca cetățile din câmpie, Adma și Teboim.

Aceste versete se referă la viitor. Dumnezeu a plănuit restaurarea și binecuvântarea pentru poporul Său, și El nu-l va mai nimici pe Efraim. În Biblia ebraică, versetul 12 este primul verset din capitolul 12. Asta ar putea însemna, ca în KJV și NKJV, că deși Israel era plin de minciuni și înșelăciune, Iuda încă se mai încredea în Domnul în vremea lui Osea. Sau ar putea însemna, ca în NASB, că Iuda se asemăna cu Israel în răzvrătirea sa.

Efraim se hrănește cu vântul în sensul că se bizuie, ca să supraviețuiască, pe tratatele încheiate cu asirienii și cu Egiptul. Dumnezeu are o controversă cu Iuda, și deși păcatul lui Efraim era mai mare, El îl va pedepsi și pe Iacob.

Patriarhul Iacob este cel vizat aici.

Deși în unele locuri el este văzut în lumină nefavorabilă, aici el este dat ca exemplu al unuia care a câștigat biruințe prin faptul că s-a îndreptat spre Dumnezeu.

Îngerul din versetul 4 este identificat drept Domnul Dumnezeu al oștirilor și Domnul în versetul 5. El este același ca și îngerul Domnului care i s-a arătat lui Agar (Gen. 16:7-11); Avraam (Gen. 18:1-33; 22:11, 15, 16); și Iacob (Gen. 31:11-13; 48:16). Vezi și Exod 3:2, 6-15 și Numeri 22:22-35. Evanghelicii în general cred că El este a Doua Persoană a Sfintei Treimi într-o apariție de dinainte de întrupare.

Efraim este îndemnat să-l imite pe Iacob, bizuindu-se pe tăria lui Dumnezeu, mai degrabă decât pe a sa proprie (vezi Gen. 32:28).

Dar Efraim este un canaanit viclean (un negustor), un trișor, un lăudăros ce se bizuie pe el însuși, unul care a crezut că nu poate fi depistat.

Domnul îi amintește că toată prosperitatea sa o datorează Celui care l-a scos din Egipt. Dacă va asculta numai, Dumnezeu îl va face să locuiască în corturi, ca în zilele... Sărbătorii (corturilor).

Iehova vorbise de repetate ori prin profeți, dar în zadar. Ghilead (Galaad) și Gilgal, cele două părți ale regatului de nord, despărțite de râul Iordan, vor fi reduse la zero din pricina idolatriei lor. Strămoșul națiunii, Iacob, a fost fugăr în Siria și un umil păstor de oi în Mesopotamia.

Dar Dumnezeu în îndurarea Sa i-a călăuzit pe descendenții săi, izbăvind-i din sclavia lor în Egipt prin intermediul profetului Moise.

Neținând cont de asta, Efraim L-a provocat pe Domnul la mânie prin idolatria sa și și-a atras vinovăția vărsărilor sale de sânge. Dumnezeu va aduce peste el rușinea și ocara lui.

Înainte de a se fi încurcat cu idoli, Efraim era înălțat în mijlocul Israelului, dar după ce s-a dedat la închinarea la Baal, a murit.

Acum oamenii se cufundă tot mai adânc în idolatrie, spunându-le bărbaților să sărute vițelul. Pentru aceasta ei vor fi la fel de trecători ca norul de dimineață sau ca rouă din zori. Vor fi duși de vânt ca pleava sau ca fumul ce iese dintr-un coș.

Domnul este Cel care i-a salvat din Egipt și le-a purtat de grijă prin pustiu. Dar ei L-au dat uitării, alipindu-se de idoli. Acum Dumnezeu se va năpusti asupra lor ca o fiară sălbatică.

Când Domnul va face acest lucru, cine-i va salva? Păcatul lui Efraim este legat și păstrat pentru ziua judecății. Durerile nașterii vor veni peste el, dar el nu s-a înfățișat acolo unde se nasc copii, adică la ieșirea din pânțe, pentru naștere. Asta înseamnă că Efraim nu s-a pocăit, în pofida judecăților lui Dumnezeu.

RSV traduce prima parte a versetului acesta sub formă de întrebări: „Să-i scap Eu de sub puterea Sediului? Să-i răscumpăr Eu de la moarte?” Răspunsul subînțeles este: „Nicidecum”. Mai degrabă El va chema Mormântul (Șeol) ca să distrugă, deoarece mila este ascunsă de ochii Săi. Versetul acesta este însă citat într-o manieră diferită la 1Corinteni 15:55.

Groznică distrugere a Israelului și Samariei de către cruzii asirieni („un vânt din răsărit”) este prezisă în continuare.

VIII. ISRAEL ESTE ÎNDEMNAT SĂ SE POCĂIASCĂ ȘI SĂ SE BUCURE DE BINECUVÂNTAREA LUI DUMNEZEU (cap. 14)

Israel este chemat la pocăință și i se dau chiar cuvintele mărturisirii pe care sa le folosească în acea zi din viitor. Bizuirea pe Asiria, încrederea în cail Egiptului și idolatria sunt păcatele menționate. Ei recunosc că Dumnezeu este singura lor speranță.

În cadrul unui limbaj poetic minunat, Domnul promite vindecare, dragoste, înviore, aspect atrăgător, trezire și dezvoltare.

În versetul 8 tot Domnul este Cel care vorbește. El dorește ca idoli poporului Său să fie de-acum din domeniul trecutului. El le amintește că El este Ocrotitorul și Purtătorul lor de grijă.

Profetul Osea își încheie profeția prin sublinierea faptului că înțelepciunea și cumpătarea se află în ascultarea de căile Domnului.

clickbible.org